

Förenklade förutsättningar för ett hållbart vattenbruk

Delbetänkande av Fiske- och vattenbruksutredningen,
SOU 2023:74

Regeringskansliet

Landsbygds- och infrastrukturdepartementet

1

1

Utredningens uppdrag

- Utredningen har haft i uppdrag att:
 - kartlägga lagstiftningen som rör vattenbruk,
 - föreslå förenklingar,
 - analysera hur lagstiftningen kan underlätta och främja ökad hållbarhet,
 - ta ställning till om andra ändringar behövs, och
 - överväga om bestämmelser för vattenbruket borde samlas i en lag med tillhörande förordning.

Regeringskansliet

Landsbygds- och infrastrukturdepartementet

2

2

Kartläggning och analys

- Utredningen har funnit:
 - överlappningar mellan tillämpningsområdet för miljöbalken (MB) och viss annan lagstiftning,
 - dubbelprövning vid odlingstillståndsprövningar och prövningar enligt MB,
 - inkonsekvent behandling av vattenbruk i MB, och
 - att specifika miljöbedömningar ska göras för alla tillståndspliktiga miljöfarliga verksamheter trots att lokaliseringen är viktig.

Forts. kartläggning och analys

- Flera problem kopplat till prövning har identifierats:
 - samma uppgifter lämnas i flera processer,
 - prövningar samordnas inte vilket kan få till följd att giltighetstider skiljer sig åt och mer omfattande villkor än vad som nödvändigt kan förekomma,
 - långa handläggningstider och ständigt pågående prövningsprocesser, och
 - utredningsvillkor kan bli svåra att uppfylla.

Forts. kartläggning och analys

- Problem kopplat till tillsyn, offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet har också identifierats:
 - det finns inget övergripande samarbete, varken inom eller mellan myndigheter vilket medfört ett flertal besök hos vattenbruken med höga avgifter och omfattande avbrott i verksamheten, och
 - verksamhetsutövarna upplever att tillsynen är otydlig.

Förslag avseende fiske- och miljölagstiftningen

- Kravet på odlingstillstånd ska tas bort.
- Alla vattenbruk som bedrivs i anläggningar i vattenområden ska vara undantagna kravet på tillstånd för vattenverksamhet.
- Fler vattenbruk ska vara anmälningspliktiga miljöfarliga verksamheter.

Forts. förslag avseende fiske- och miljölagstiftningen

- Havs- och vattenmyndigheten ska få i uppdrag att se över gränser för när vattenbruk ska vara tillstånds- och anmälningspliktiga miljöfarliga verksamheter.
- Specifik miljöbedömning ska bara göras när det finns behov av det.
- Havs- och vattenmyndigheten ska bemyndigas att meddela generella föreskrifter för vattenbruket.

Regeringskansliet

Landsbygds- och infrastrukturdepartementet

7

7

Övriga förslag

- En digital kontaktpunkt ska inrättas för vägledning och information om förfarandet för att starta vattenbruk. Utbildning ska erbjudas till kommuner och myndigheter avseende förfarandet.
- Myndigheter ska samarbeta i frågor som rör tillsyn, offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet. Det ska tas fram och erbjudas utbildning och vägledning för kommuner och myndigheter.

Regeringskansliet

Landsbygds- och infrastrukturdepartementet

8

8

Överväganden om samlad lagstiftning

- Det har inte bedömts ändamålsenligt att samla bestämmelser som rör vattenbruk i en ny lag med tillhörande förordning.
- Det har inte heller bedömts ändamålsenligt att den av utredningen föreslagna förordningen om vattenbruk ska innehålla upplysningsbestämmelser om i vilka lagstiftningar det finns bestämmelser om vattenbruk.

Konsekvenser av förslagen

- Utredningens förslag kommer att få olika effekter för olika vattenbruk.
- Förslagen bedöms i huvudsak leda till:
 - kortare handläggningstider,
 - minskat antal involverade myndigheter,
 - att dubbelprövning undviks, och
 - att beslut inte står i strid med varandra.

Forts. konsekvenser av förslagen

- Förslagen bör även kunna få andra effekter, bl.a.:
 - en mer likartad regeltillämpning,
 - effektivare prövning av verksamheterna, och
 - effektivare och tydligare tillsyn och offentlig kontroll av verksamheterna.
- Förslagen bör även kunna få till effekt att det blir fler vattenbruk som startar.